

Konklusjoner fra fokusområdet

Ungdom/Unge voksne 16-30

2a. Hva er gjort?

-«Ungdom-på-tvers-samlinger» for representanter fra alle menigheter har diskutert tematikk angående målgruppen, tilbudene en har i dag, hva ungdom/unge voksne er opptatt av og hvordan de ansatte i menighetene jobber med målgruppen.

- Noen ansatte fra menighetene har sammen med Bispedømmets ungdomsrådgiver dannet en kjernegruppe mht. å drøfte tematikken som helhet og å forberede «Ungdom-på-tvers-foraene».

- 2 styringsgrupperepresentanter har hatt 16-30 som sitt fokusområde.

- Samtaler med ansatte som er tett på målgruppen.

- Samtaler med studentprest og tidligere studentprest

- Erfaringsinnhenting fra andre byer, og skandinavisk nettverk for «mangfold og mobilitet» i kirka.

- Behandling av aktuelle trender og tematikk fra Trosopplæringskonferansen 2016

- Intervjuer med ungdommer og Unge Voksne

- Informasjonsinnhenting fra frimenigheter o.l. som når målgruppen i dag

- Dialog med KFUK-KFUM, NMSU, KRIK, Follow Me/Meet, Laget, Forbundet

- Dialog med Stavanger kommune

Detaljer fra de ulike samtalene og møtene presenteres ikke her. Kun konklusjonene totalt sett, som presenteres i punkt c og d.

2b. Menighetsrådenes innspill

Følgende ble oversendt menighetsrådene i november 2016, med svarfrist 5.mars 2017:

Aldersgruppen 16-30

En relevant kirke er til stede for ungdom og unge voksne! De er viktige fordi de er i en viktig brytningstid i livet der kirken bør være til stede. Men de skal også forme fremtidens kirke. Hvordan vi er kirke for folk i ungdomstiden, er avgjørende for hva de tenker om kirken også når de blir voksne. Men kirken skal ikke bare tilby ungdommene noe, men også formes av ungdommene selv.

Spørsmål til menighetsrådet:

Hva tenker dere som menighet at disse aldersgruppene er opptatt av, eller «trenger kirken til»?

Hva oppnår menigheten i dag for denne målgruppen?

Hva ønsker menigheten å oppnå for denne målgruppen?

For å oppnå det dere ønsker; hva må menigheten i så fall...

...fortsette med å...?

...gjøre mer av?

...begynne med?

...gjøre mindre av?
...slutte med?

For å oppnå det dere ønsker, hva må kirken i Stavanger som helhet i så fall...

...fortsette med å...?
...gjøre mer av?
...begynne med?
...gjøre mindre av?
...slutte med?

Svarene spriker selvsagt, men hovedtrekkene kan oppsummeres slik:

- 16-30 er minst to, kanskje tre målgrupper med forskjellige ønsker.
- Menighetene svarer langt på vei for de yngste i målgruppa, og særlig for 16-/17-åringene. Disse brukes en del ressurser på, siden de er en del av trosopplæringsmålgruppen. Tiltakene er mange steder knyttet til fellestiltak. Det er ingen som har tiltak som når særlig stor del av målgruppen.
- Det bør vurderes om nøkkelen for å nå bredere blant 16-18-åringene ligger i konfirmantarbeidet, der menighetene fortsatt favner bredt. Ved å lage en «uforglemmelig» konfirmasjonstid, bør en kunne høste ringvirkninger av dette i årene som følger.
- Svært få menigheter har reflektert eller kommet med forslag til tiltak for å nå 19-30-åringene i egen menighet. (Da holdes de i aldersgruppen som er etablert med barn utenom)
- Det etterspørres felles satsing på tvers av menighetsgrensene for å skape et tilbud til målgruppen 19 og oppover. Mange ønsker dette også for 16-18-åringene.
- Det framgår i liten grad av svarene hvorvidt menighetene med ønske om fellestiltak for unge voksne er innstilt på å bruke ressurser på en slik satsing.
- To temaer til innhold for 16-30-gruppen framheves særlig i tilbakemeldingene:
 - o Svært mange ønsker en egen gudstjeneste for disse, på tvers av menighetsgrensene.
 - o Man er opptatt av relasjonsbygging mer enn fritidsaktivitet, da så mange i målgruppen er preget av stress- og prestasjonsproblematikk, tidspress og ensomhet.
- Tilbakemeldingene gir ingen indikasjon på i hvilken grad man synes det er alvorlig eller ikke at 16-30-åringene har så få tilbud. Ingen menighetsråd svarer på hva de tenker menigheten eller kirken i Stavanger skal gjøre mindre av for å frigjøre ressurser til denne målgruppen, annet enn at noen kan være villige til å frigjøre noen høymesseressurser for heller å lage ungdomsgudstjeneste.
- Noen menigheter antyder at 19-30 er lite viktige for menighetene, dels fordi det finnes tilbud fra frimenigheter o.l., dels fordi disse sjelden vil bli boende i den geografiske menigheten over tid, men bor der midlertidig før de skal videre. Selv om denne tenkningen ikke er representativ for menighetsrådenes svar, er de kanskje svært oppriktige og reflekterer praksis i mange menigheter?

Hovedinntrykket fra MRs tilbakemeldinger tilsier at Kirken i Stavanger bør etablere en felles satsing på Unge voksne (19+) for hele byen, og at samarbeidet for 16-18-åringene på tvers av menighetsgrenser bør videreutvikles. MRs svar gir få indikasjoner på hvordan en slik satsing kan finansieres, bortsett fra noens villighet til en eventuell liten reduksjon i gudstjenesteressursene.

2c. Konklusjoner

På grunnlag av det som er gjort i fokusperioden og menighetsrådenes tilbakemeldinger konkluderer styringsgruppa følgende:

For å være relevant for målgruppene 16-30, må kirken i Stavanger fokusere på:

1. Tiltak som fremmer betydningen av å dele liv og bygge relasjoner, framfor høyt aktivitetsnivå!

Dette punktet har særlig ansatte vært opptatt av, ettersom de erfarer at ungdom ofte ikke har tid til å delta på tiltakene som menighetene tilbyr. Ensomhetsproblematikk og psykisk helse er temaer som står sentralt i ungdomskulturen, og som kirkens tiltak må forholde seg til.

Det betyr særlig å bruke tid utadrettet:

- På synlighet, godhet og «branding»
- Misjon/trosdeling
- Vise oppriktig interesse i folk
- Reise verdspørsmål som folk selv kan snakke om
- Samarbeide godt med Kirkens SIOS og Studentpresten

Det innebærer å fokusere på folk, framfor aktivitet:

- Unngå gasspedalen (å hele tiden skulle prøve enda hardere)
- Være nær målgruppa mht. arbeidsmetoder og arbeidssted. Bør vi holde til på kaféen i nærheten av vgs., framfor i kirken, for å snakke med ungdommene der de henger ut? Kan vi samarbeide med sosiallærere, helsesøster osv., ref. Bærums ungdomsdiakoniprojekt? Hva med nærhet til kjøpesentrene?

2. Å være arena for 16-30-åringenes diakonale engasjement, både lokalt og globalt!

Ungdom og unge voksne ønsker (fremdeles) å gjøre en forskjell! De er opptatt av sosial ulikhet og det meningsfylte i å være med på å forandre verden. Forskning peker på aldersgruppens gründerånd og viljestyrke. Kirken og de kristne organisasjonene har tradisjoner for å være den samfunnsinstitusjonen som i sterkest grad har tatt dette engasjementet på alvor, og har fremdeles mulighet for å forsterke dette igjen! Samarbeid med NMSU, Changemaker, KM Global, Bridgebuilder osv. bør gi et godt utgangspunkt for det globale perspektivet. Da må dette synliggjøres, snakkes om, og konkretiseres!

Det er avgjørende viktig at kirken ikke kun tilbyr ord og prat, men faktisk viser at man vil og kan gjøre noe. Handling sier mer enn ord. Ref. f.eks.godhetsfestivalen.

Kunne kirkene være praksissted for vgs-elever, både til yrkesfag (kokkelinja, tømrerlinja osv.) og selvsagt BU-elever?

3. Ungdomsgudstjenester og tydelige åndelige fellesskap ukentlig.

Kirken skal først og fremst være kirke. Det vil si opptatt av å aktualisere kristen tro og eksistensielle spørsmål. Dette må reflekteres i gode gudstjenestetilbud og andre fellesskap med tydelig uttalt kristen profil.

Dette tilbudet bør være:

- Jevnlig, helst ukentlig.
- Felles for byen, samt i bydelen
- I samarbeid med Dnk-organisasjone som Follow Me, KM, KRIK, NMSU osv.

- Et supplement med en annen stil, ikke en konkurrent, til frimenigheter og andre som gjør et fantastisk arbeid inn mot målgruppen (Pionérkirken, Misjonskirken, Salem, Intro, Fredheim Arena, Karisma, IMI-kirken osv.)
- Rettet mot videregående skoler, universitet, BI osv., og dermed uavhengig av hvor i byen man bor.
- Fellessamlinger/Gudstjenester bør inneholde invitasjon til mindre fellesskap, cellegrupper o.l. Disse kan gjerne holde til i lokalmenighetene

4. Kommunikasjon og dialog på sosiale medier

Dette handler om relasjonsbygging, misjon, informasjon og branding:

- Hvem er «kirken» som vil meg noe?
- Kjenner «kirken» meg?
- Er budskapet interessant eller viktig for meg?
- Hva skjer?
- Vil jeg være frivillig, delta, eller i det hele tatt identifiseres med denne kirken?
-

5. Rom for nytenkning og innovasjon

Trendene skifter i et helt annet tempo enn før. Lojalitet til én organisasjon synker. Målgruppen er ekstremt mobil og ustabil. En kirke for disse må evne å følge idéene til frivillige/menigheten umiddelbart. Neste år er studenten i Tromsø...

Dette reflekterer også et viktig hovedfunn i prosjektet, nemlig at svært få i målgruppen etterspør kirken. Det finnes ikke et uttalt ønske fra «ungdom/unge voksne flest» som gjør at de vil storme til kirken over natten, bare kirken gjør det og det... Kirken må altså erkjenne at veien skal bli til mens en går, og at man må være i konstant bevegelse.

Det betyr at vi må rigge oss for å kunne være ekstremt fleksible og samtidig 100% forankra i at alt arbeidet handler om å peke på Jesus og se hverandre.

Potensialet i sosialt entrepenørskap i kristent ungdomsarbeid, ref. punkt 2, henger sammen med dette.

6. Frivillighet og ansvar for tett samarbeid med kristne barne- og ungdomsorganisasjoner

Frivillig-rekruttering og koordinering av frivillige blir den viktigste oppgaven for en fornyet strategi, særlig mot 19-30-åringene der trosopplæringsressursene ikke finnes. Frivilligheten handler her primært om at målgruppen selv vil forme og utvikle sine tiltak.

Samtidig er det også behov for andre aldersgrupper. Frivillige eldre som kan benyttes som samtalepartnere (ref. Kirkens SOS eller behovet for en «bestemor/bestefar/fadder), er et godt eksempel.

Prosjektet har så langt særlig vektlagt tett samarbeid med Laget, NMS, KFUK-KFUM, Follow Me, KRIK m.fl. Men det er ikke nok å be organisasjonene ta over. Heller ikke disse lykkes med alt. Vi må bort fra all tenkning om at organisasjonene skal «fikse problemet» for Den norske kirke. Samarbeid er tosidig.

Det er også vektlagt at vi gleder oss over arbeidet som andre kristne fellesskap i byen gjør for målgruppen, som Intro, Imi-kirken, Pionérkirken, Misjonskirken m.fl. Den norske kirke vil ikke starte en «konkurrent» til disse, men heller forsøke å nå ut blant de som disse fellesskapene ikke favner.

Studentpresten står i en særstilling i utviklingsarbeidet, da dette er Den norske kirkes eneste representant ovenfor de 13000 studentene i Stavanger per i dag.

For å skape en bedre kirke for 16-30-åringene foreslås følgende hovedtiltak:

Vi viser til andre deler av Prosjekt 2020-arbeidet, vedrørende behovet for å tenke nytt og gjøre grep, og de organisasjonskulturelle utfordringene vi står ovenfor. Det blir særlig tydelig i dette prosjektet, fordi de økonomiske ressursene til lønn o.l. som i praksis brukes ovenfor særlig 19-30-åringer (uten barn) er så små. At så mange menigheter så lenge har sagt at dette må vi samarbeide om gir muligheter. Men vi ser ikke særlig interesse for å slutte med dagens arbeid for å kanalisere ressurser over mot denne målgruppen. Det bekymrer.

Kirken i Stavanger har best mulighet for å nå målene ved at ansatte arbeider for **hele byen** med målgruppa, og med disse seks fokusområdene som bærebjelker. Frivillige og lønnede medarbeidere fra menighetene inviteres med i dette arbeidet ut fra hvordan man ønsker å disponere ressurser lokalt. Det finnes modeller for slike sentre flere steder. Stavanger bør ikke lage kopi av noen, men finne sin modell ut fra erfaringer fra bl.a. Carlisle (NMSU/bispedømmet), Vesterbro (ukirke), Bergen (St. Jakob), Oslo (Majostua+) og arbeidet til samarbeidsorganisasjoner. Dagens ansatte kateketer, trosopplærere, BU-arbeidere, prester og diakoner innehar stor kompetanse og engasjement for målgruppen, men skal disse engasjeres i dette, må andre arbeidsoppgaver nedprioriteres eller effektiviseres.

Lokalt bør en prioritere å styrke konfirmanttiden, og tiden på ungdomsskolen. Ungdomsskolene bør danne utgangspunkt for hvordan en arbeider på dette trinnet.

2d. Ringvirkninger/lærdom for andre målgrupper og temaer

1. Det viktigste overføringsverdien fra informasjonsinnhenting om dette temaet, dreier seg om at de måtene å være kirke på som skisseres i de seks punktene ovenfor, ikke blir irrelevant idet man passerer 29 år. Dette stemmer også med erfaringer fra andre byer. Det oppleves befriende for mange, uavhengig av alder, at det finnes bredde i måter å være kirke på. Ringvirkningene er således åpenbare: Ved å våge å tenke mest mulig «utenfor boksen» for denne målgruppen, kan man høste erfaringer mht. arbeidsmetoder som kan få konsekvenser for alle aldersgrupper.
2. Erfaringene som uKirke på Vesterbro, som representerer det mest radikale bruddet med tradisjonelt menighetsarbeid, og forelesningene fra Kenda Creasey Dean (Princeton, USA) om sosialt entrepenørskap i amerikanske ungdomsmenigheter er også interessante: De forteller om ringvirkninger av sitt arbeid i form av at folk blir døpt eller velger å døpe barna sine, selv om dette ikke var en uttalt intensjon med arbeidet deres.
3. Samarbeidet på tvers av menighetene som har foregått i «ungdom-på-tvers-nettverket» viser at mange ansatte har stor glede av slike møtepunkter og team-arbeid i forlengelsen av møtene. Flere gir tydelig ønske om at det hadde vært å foretrekke å jobbe i større team.
4. Ryktet om kirken i Stavangers 16-30-fokus har nådd organisasjonene. Dermed har NMS/NMSU kommet på banen med et spennende samarbeidsønske. Det samme har Follow

Me og KFUK-KFUM. Også Laget, Studentforbundet og KRIK er tydelige i sitt ønske om økt samarbeid. Ringvirkningene av dette peker mot fordelene ved å sette et tema, en målgruppe, under lupen på Fellesrådsnivå.

5. Det er ikke mulig å framheve et satsingsområde uten at dette skal gå på bekostning av annet arbeid. En del ansatte antyder å stå i et slags «krysspress» der de selv har sine målsettinger og metoder for arbeidet sitt, helt eller delvis støttet opp av menighetens plan for arbeidet, men samtidig et uutalt men likevel sterkt ønske fra «menigheten» om at det egentlige målet for arbeidet er å få ungdommene til å dukke opp på høymessene på søndagen.
6. Målgruppen har i liten grad høye tanker og ønsker til kirken. Når ikke en gang ungdom som nettopp har vært gjennom et år med konfirmasjonsundervisning og dermed forholdt seg aktivt til kirken, har kirken framme i pannebrasken, kan vi kanskje ikke forvente at andre målgrupper har det heller? Den positive vinklingen på dette, er at kirken har svært lite å tape på å tilnærme seg folk på nye måter. Fallhøyden er lav!